

บทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสังคมไทยและแนวการตอบของผู้ตอบปัญหาชีวิต

บทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสังคมไทย

จากสังคมที่ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายไปสู่สังคมที่เจริญทางวัตถุ ปัญหาต่าง ๆ ยังคงอยู่และเพิ่มจำนวนมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ดังเช่น ปัญหาความรัก ปัญหาอาชีพการงาน ปัญหาครอบครัวและปัญหาทางการศึกษา เป็นต้น บางครั้งผู้ปรึกษาสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองจึงต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ดังเช่น จิตแพทย์ แต่เนื่องจากทัศนคติที่มีต่ออาชีพนี้ เป็นทางด้านลบ ประกอบทั้งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทำให้อาชีพนี้ไม่เป็นที่นิยมในสังคมไทย ดังนั้นผู้ปรึกษาจึงต้องหันไปพึ่งคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารมากขึ้น เพราะผู้ปรึกษาไม่จำเป็นต้องเปิดเผยชื่อเสียง วงศ์ตระกูล และยังเป็น การประหยัดค่าใช้จ่าย ในปัจจุบันคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตที่ยังคงอยู่ในความนิยมของกลุ่มผู้อ่านอยู่ เช่น "รั้งรอง" ในนิตยสาร แพรว "จินตนา 2" ในนิตยสาร สตรีสาร และ "ศิราณี" ในนิตยสาร ดาราทอง เป็นต้น ส่วนบทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสังคมไทย จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้อ่านที่หลากหลาย โดยเลือกกลุ่มจากนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อ่านนิตยสารสตรีสาร ประกอบกับแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารในกระบวนการสังคมกรรม ปรากฏว่าบทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต สามารถจำแนกเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงและโดยอ้อม ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่โดยตรง

บทบาทหน้าที่โดยตรงของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต เป็นบทบาทที่ส่งผลกระทบต่อผู้ปรึกษาอย่างทันทีทันใด ซึ่งจะกล่าวอย่างละเอียด ดังนี้

1.1 บทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำ

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ที่มีปัญหาให้สามารถเผชิญและแก้ปัญหาของตนเองได้ ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาครอบครัว ปัญหาความรัก ปัญหาการศึกษา และปัญหาอาชีพการงาน เป็นต้น จากผลของการสัมภาษณ์กลุ่มผู้อ่านพบว่าประมาณครึ่งหนึ่งให้ความเห็นพ้องกันว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทสำคัญ เป็นอันดับแรกในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ที่มีปัญหาและผู้อ่านทั่วไป ดังเช่น ปัญหาที่สอบถาม เรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และปัญหาทางด้านความรักของหนุ่มสาวที่ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น

1.2 บทบาทในการให้ความรู้และประสบการณ์ในชีวิต

จากผลของการสัมภาษณ์พบว่าประมาณ 1 ใน 3 มีความเห็นว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการให้ความรู้และประสบการณ์ในชีวิต กลุ่มผู้อ่านจะทราบถึงเรื่องราวชีวิตของบุคคลอื่นในอาชีพต่าง ๆ กัน ทราบถึงปัญหาชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนเอง

1.3 บทบาทในการให้ความเพลิดเพลิน

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารเป็นสื่อมวลชนที่ให้ความเพลิดเพลินกับผู้อ่าน โดยผลของการสัมภาษณ์พบว่าประมาณ 1 ใน 4 ให้ความเห็นว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่กลุ่มผู้อ่าน

1.4 บทบาทในการเป็นแหล่งระบายความอัดอั้นตันใจ

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการเป็นแหล่งระบายความอัดอั้นตันใจ โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะสังคมไทยที่ไม่นิยมเปิดเผยปัญหาส่วนตัว โดยเฉพาะปัญหาภายในครอบครัวให้

บุคคลภายนอกทราบ ทำให้คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตเป็นแหล่งระบายความอัดอั้นตันใจ ดังเช่น ปัญหาสามีไปมีเมียน้อย ปัญหาความบาดหมางของสมาชิกในครอบครัว และปัญหาความรักของหนุ่มสาว เป็นต้น

2. บทบาทหน้าที่โดยอ้อม

นอกจากบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแล้ว คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารยังมีบทบาทต่อมนุษยในการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ในสังคม โดยถ่ายทอดค่านิยมและแบบแผนในสังคมเพื่อเตรียมมนุษย์เข้าสู่สังคม คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต เริ่มมีบทบาทมากขึ้น เมื่อสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา ได้ลดความสำคัญลงไป เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ผลักดันให้บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านจนทำให้มีเวลาสำหรับบุตรลดน้อยลงไป ส่วนครูก็ลดบทบาทลงไป เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจได้ทำให้ครูไม่สามารถเป็นครูในลักษณะปูชนียบุคคลดังแต่ก่อน และทางศาสนาก็เริ่มเสื่อมถอยลงไป เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน ดังนั้น คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ตอบปัญหาชีวิตกับกลุ่มผู้อ่าน ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารในกระบวนการสังคมกรรมและข้อมูลที่ได้จากผลของการสัมภาษณ์กลุ่มผู้อ่าน จึงนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางอ้อมของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต ได้ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ในการสอนบทบาท

ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเราจะต้องมีบทบาทต่าง ๆ เช่น บทบาทของบุตรสาว ภรรยา มารดา เป็นพี่ เป็นน้อง และเป็นนักเรียน การเรียนรู้บทบาทต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสถาบันครอบครัว ศาสนา และการศึกษา แต่ในปัจจุบันสถาบันเหล่านี้ได้ลดบทบาทลงไปเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ดังนั้น คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตจึงเป็นคอลัมน์ที่มีความสำคัญในการสอนบทบาทในสังคม โดยเป็นเวทีที่แสดงถึงความผิดพลาดของบุคคลในบทบาทต่าง ๆ ในสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผลของการสัมภาษณ์กลุ่มผู้อ่าน ปรากฏว่าประมาณ 1 ใน 4 เห็นว่าคอลัมน์

ตอบปัญหาชีวิต เป็นสถานที่ในการเรียนรู้ข้อผิดพลาดของบุคคลอื่น ๆ นอกจากนั้นการตอบของผู้ตอบ ปัญหาชีวิตก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยในการสอนบทบาท ดังตัวอย่าง

ก. การสอนบทบาทของบุตรสาว

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตกระทำตนเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของบิดามารดาในการทำหน้าที่- ที่อบรมสั่งสอนบุตรสาว ใ้ปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมที่ดีในสังคม เช่น การสอนบุตรสาวใ้มีความกตัญญูต่อบิดามารดา ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นถึงแม้ว่าบิดามารดา มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม แต่ก็ใ้คำนึงถึงคุณความดีของบิดามารดาในฐานะผู้ใ้กำเนิดและอบรมเลี้ยงดูบุตรจนกระทั่งเติบโตใหญ่ ดังคำตอบของจินตนา 2 ที่ว่า

... สำหรับพ่อแม่ท่านก็เป็นผู้ใ้กำเนิด และจะชีวิตในกรณีของคุณนี้ก็ ได้เลี้ยงดูคุณจนเติบโตใหญ่ เลี้ยงตัวเองได้แม้จะแยกกันอยู่ก็ควรเยี่ยมเยียนดูแลพอสมควร สำหรับพ่อแม่เป็นผู้ชายเลี้ยงตนเองได้ก็น่าพอใจ ถ้านาน ๆ คุณไปแหว่ดู แสดงว่ายังเคารพนึกถึงอยู่ สำหรับแม่ คุณควรไปเยี่ยมแม่ของคุณ และถ้าท่านมีทุกข์ร้อนช่วยอะไรได้ก็ช่วย...¹

ข. การสอนบทบาทของภรรยาที่ดีในสังคม

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยปรับบทบาทของมนุษย์ใ้สอดคล้องกับสภาพสังคมขณะนั้น และยังช่วยชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของตนเอง และทำการแก้ไขปรับปรุงใ้ดีขึ้น ดังเช่น ปัญหาของภรรยาที่ละเลยบทบาทของเพื่อนคู่ใจ ซึ่งเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้สามีเบื่อหน่าย จินตนา 2 ได้สอนบทบาทหน้าที่ของภรรยาที่ดีในสังคม ดังนี้

¹ สตรีสาร ปีที่ 22 ฉบับพิเศษ 8 มิถุนายน 2512.

...คุณเป็นภรรยาที่น่ารักน่าเอ็นดู เคารพรัก ไม่ล่วงเกินสิทธิของสามี เป็นแม่ที่ดีและเอาใจใส่ลูก โดยครบถ้วน แต่คุณมีวสาละวนเป็นแม่จนลืมความเป็นเพื่อนคู่ใจของสามี บทบาทของภรรยาที่ครบถ้วนไม่ใช่ เพียงบทบาทของแม่บ้านแม่ครัวบวกกับอีกบทบาทหนึ่งที่ผู้หญิงชายตัวทำได้เท่าหรือดีกว่าเรา และความผิดชอบคุณอยู่ที่การขาดความเอาใจใส่สามี ขาดความเอาใจใส่ทางจิต และทางกำลังใจนั่นเอง...¹

ค. การสอนบทบาทของมารดาที่ดี

ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่มารดาห่วงใยในตัวบุตรมากเกินไป ทำให้บุตรวิตกกังวลต่อคำล้อเลียนของเพื่อนและขาดความมั่นใจในตนเอง ดังนั้น คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตจึงมีบทบาทในการสอนบทบาทของมารดาทำให้เหมาะสม ดังเช่น

...ความเป็นห่วงเป็นใยในลูกหลานนั้นในใจพ่อแม่ปู่ย่าตายายมีรับรู้จบ ส่วนใหญ่ก็มักจะจริงดังที่ได้กล่าว คือ เลี้ยงเขาไม่รู้จักโตเสียที คอยดูแล ระแวดระวัง ซึ่งในที่สุดก็จะกลายเป็นการควบคุมไปโดยฝ่ายผู้ให้ไม่ทันรู้ตัว แต่ฝ่ายเด็กนั้นเขารู้สึกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อาจถึงขีดทนไม่ไหวก็ได้...²

นอกจากการสอนบทบาทของสตรีในครอบครัวแล้ว คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตยังสอนบทบาทของสตรีในด้านอาชีพการงาน การศึกษา และความรัก ตามสภาพของสังคมขณะนั้น ดังเช่น การสอนบทบาทสตรีในด้านความรัก ซึ่งสอนสตรีให้มีอิสระในการแสดงความสนใจต่อฝ่ายชายอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

¹ สตรีสาร ปีที่ 22 ฉบับพิเศษ 8 มิถุนายน 2512.

² สตรีสาร ปีที่ 25 ฉบับพิเศษ 20-27 สิงหาคม 2515.

... เรื่องของความ เป็นผู้หญิงไทย เรียบร้อย รักนวลสงวนตัวนี้แหละคงจะเป็นสาเหตุให้ ต้องฟันแหลมฟันแหล้งกันต่อไปอีกหลายราย ที่พูดนี้มีใช่จะส่งเสริม ให้ผู้หญิง เทียวออกวิ่งไล่จับผู้ชาย แต่ต้องการให้ตระหนักว่ากาลสมัยมันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ขนาด เข้ามหาวิทยาลัยเดี๋ยวกัน รู้จักกันอย่างนี้ ไม่น่าจะต้องสงวนท่าทีกลัว เสียศักดิ์ศรีอะไร...¹

2.2 บทบาทหน้าที่ในการให้กำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาชีวิต

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต เป็นสถานที่ที่ทำให้มีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ เพราะ ปัญหาของคนอื่นอาจหนักกว่าปัญหาของตน และทำให้มีกำลังใจดำรงชีวิตต่อไป

2.3 บทบาทหน้าที่ในการสร้างค่านิยม

นอกจากบทบาทของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตต่อการเรียนรู้บทบาทของการเป็นสมาชิกในสังคมแล้ว คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตยังมีบทบาทในการสร้างค่านิยมที่ดีในสังคม โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนหรือการตอกย้ำความคิดและการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การให้การสนับสนุนและการดำเนินชีวิตทำให้เราเรียนรู้ถึงการกระทำที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ เช่น การให้การสนับสนุนสตรีที่ไม่ต้องการมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับชายที่มีครอบครัวแล้ว และการดำเนินชีวิตที่น้อยที่ต้องการสิทธิเท่าเทียมกับเมียหลวง เป็นต้น นอกจากนั้นคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตยังมีบทบาทในการปรับค่านิยมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม โดยเฉพาะค่านิยมในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และค่านิยมในการที่สตรีแสดงความสนใจต่อฝ่ายชายก่อน ซึ่งผู้ตอบปัญหาชีวิตไม่เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่เลวร้ายดังเช่นอดีต

¹ สตรีสาร, ปีที่ 31 ฉบับที่ 48 วันที่ 4 มีนาคม 2522.

2.4. บทบาทหน้าที่ในการสร้างทัศนคติ

ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติ ประกอบไปด้วย ความรู้ ความรู้สึก และ แนวโน้มของพฤติกรรม สื่อมวลชนรวมทั้งคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตจะเป็นผู้ให้ข่าวสาร ให้ความรู้ และสอนวิธีการประเมณสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ทัศนคติ บางอย่างเปลี่ยนแปลงไป เช่น ทัศนคติเกี่ยวกับแม่หม้าย ซึ่งในอดีตสังคมจะตำหนิเตียนสตรีที่ หย่าขาดจากสามี ส่วนในปัจจุบันบทบาทและสถานภาพของแม่หม้ายดีขึ้นกว่าอดีต สังคมให้การยอมรับมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากสื่อมวลชนรวมทั้งคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตที่จะทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ให้ดีขึ้น โดยชี้ให้เห็นว่าการเป็นแม่หม้ายไม่ใช่ เรื่องที่น่าอายหน้าดังแต่ก่อน และสังคมไม่ตำหนิ ว่าเป็นข้อบกพร่องของภรรยาฝ่ายเดียว

2.5. บทบาทหน้าที่ในการชี้แนะการตอบโต้ทางอารมณ์

ในการดำรงชีวิตในสังคมเราต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งที่เป็นสิ่งของ เหตุ- การณ์ และตัวบุคคล สื่อมวลชนรวมทั้งคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตได้สอนให้เราเรียนรู้การตอบโต้ทาง อารมณ์กับสิ่งเหล่านี้ เราจะพูดเพราะกับใคร เราจะแสดงออกอย่างไรกับพ่อแม่ และเพื่อนต่าง- เพศ คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตจะเป็นเครื่องชี้แนะในการตอบโต้ทางอารมณ์กับปัญหาต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสม และการปฏิบัติตนในกรณีที่มีสามีไปมีหญิงใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้สื่อมวลชนและคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตยังมีส่วนร่วมแนวทางอารมณ์ของเรา เช่น การที่ สตรีเริ่มเป็นฝ่ายแสดงความสนใจต่อฝ่ายชายก่อน ได้กลายเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในสังคมปัจจุบัน

2.6. บทบาทหน้าที่ในการกำหนดปทัสถานของพฤติกรรม

ในการดำรงชีวิตในสังคม คนเราต้องมีปทัสถานของพฤติกรรม ซึ่งแต่เดิมนั้นกลุ่มเคย มีบทบาทสำคัญในการกำหนดปทัสถาน ปัจจุบันแม้กลุ่มยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่ขณะเดียวกันสื่อ- มวลชนได้สร้างกลุ่มอ้างอิงขึ้นมา โดยเราจะเรียนรู้เกี่ยวกับปทัสถานของกลุ่มอ้างอิง และนำเอา

ปทัสสถานพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิงเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต ก็เป็นเครื่องกำหนดปทัสสถานของพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิงเช่นเดียวกัน ส่วนวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัว ปัญหาความรักของหนุ่มสาว ปัญหาการศึกษา และปัญหาอาชีพการงาน ต่างก็เป็นแนวทางให้กลุ่มผู้อ่านยึดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในชีวิตของตน หรือ ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

แนวการตอบของผู้ตอบปัญหาชีวิต

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต ได้ปรากฏครั้งแรกในนิตยสารสตรีสารฉบับที่สอง ซึ่งตอบโดย จินตนา 1 หรือ จ่านง รังสิกุล ลักษณะของปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหามารยาทในสังคม และความ-รัก เป็นต้น ต่อมาหลวงเฉลิมสุนทรการรับช่วงตอบปัญหาจาก จ่านง รังสิกุล โดยใช้ชื่อเดิม ส่วน เหตุผลที่คอลัมน์นี้ได้ขาดหายไป ช่วง พ.ศ. 2500-2507 จินตนา 2 ได้กล่าวว่าผู้ทำหน้าที่ในการ-ตอบปัญหามีภาระหน้าที่มากจนไม่สามารถมาทำหน้าที่ต่อไปได้ จนกระทั่ง คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง บรรณาธิการนิตยสารสตรีสาร ได้ชักชวนคุณหญิงจินตนา ยศสุนทร ซึ่งขณะนั้นประจำอยู่ที่สภาสตรี-แห่งชาติ รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่น และได้ตอบปัญหาในหนังสือพิมพ์ถิ่นไทยก่อนที่จะมาตอบปัญหา ในนิตยสารสตรีสาร โดยใช้ชื่อว่าจินตนา 2

จินตนา 2 เปรียบเสมือน นายทวารประตู (Gatekeeper) ซึ่งทำหน้าที่คัดเลือกปัญหา ต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือตามวินิจฉัยของผู้ตอบปัญหา โดยในบทนี้จะศึกษาถึงเกณฑ์ในการ-เลือกปัญหา เกณฑ์ในการตอบปัญหา และองค์ประกอบที่กำหนดวิธีการตอบปัญหาของ จินตนา 2 ดังนี้

1. เกณฑ์ในการเลือกปัญหา

จินตนา 2 มีเกณฑ์ในการเลือกปัญหาต่าง ๆ มาตอบโดยพิจารณาจากปัญหาที่มีลักษณะ-แตกต่างไปจากปัญหาอื่น และความเร่งด่วนของปัญหา ดังคำกล่าวของจินตนา 2 ดังนี้

"... การเลือกปัญหาต่าง ๆ มาตอบนั้นใช้วิธีการเลือกปัญหาที่ผู้ปรึกษาต้องการคำตอบอย่างเร่งด่วน และปัญหาที่มีประเด็นอย่างชัดเจนว่า แตกต่างจากปัญหาอื่นเป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้ละเลยปัญหาอื่น เพราะปัญหาบางปัญหาอาจมีลักษณะเหมือนกัน แต่พื้นฐานของปัญหาแตกต่างกัน..."¹

2. เกณฑ์ในการตอบปัญหา

ในการตอบปัญหา จินตนา 2 วางตัวเสมือนญาติผู้ใหญ่ หรือในบางกรณีก็สวมบทบาทอาจารย์ที่มีความกรุณาต่อลูกศิษย์ โดยสามารถแบ่งเกณฑ์ในการตอบปัญหาเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 หลักของเหตุผล

ในขั้นแรก จินตนา 2 จะพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา วัตถุประสงค์ของผู้ถามรวมทั้งภูมิหลังของผู้ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อายุ ระดับทางเศรษฐกิจ และอื่น ๆ เท่าที่มีรายละเอียดในจดหมาย และนำมาประกอบในการตอบปัญหา ส่วนวิธีทำให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกของเจ้าของปัญหาอย่างแท้จริง จินตนา 2 ได้กล่าวว่า

"ใช้วิธีเอาตัวปัญหามาขึ้นแท่นพิมพ์แล้วพิมพ์ใหม่ เพื่อตัดต่อตัวปัญหาให้เหลือแต่ลักษณะของเจ้าของปัญหาอย่างแท้จริง ทำให้แสดงถึง บุคลิกของผู้ถาม และในเวลาเดียวกันระหว่างพิมพ์ก็ทำให้เราทราบว่า เจ้าของปัญหาถามด้วยความจริงใจ หรือ สร้างปัญหาขึ้นมาเอง จินตนา 2 จะไม่ตอบตรงปัญหา เพราะบางครั้งผู้ตอบปัญหาไม่มีจุดมุ่งหมายในการถามอย่างแน่นอน ดังนั้นจึงต้องดูว่า จิตใจของเขาอยู่ในเรื่องอะไรจึงตอบในเรื่องนั้น..."²

¹จินตนา 2, สัมภาษณ์.

²จินตนา 2, สัมภาษณ์.

ในขั้นที่สอง จินตนา 2 จะชี้ให้เห็นถึงผลของพฤติกรรมของผู้รักษาว่ามีผลกระทบต่อบุคคลอื่นอย่างไร ดังเช่น กรณีที่เมียน้อยมีความคิดว่า สังคมน่าจะเปิดช่องให้ตนเองขึ้นไปยืนเคียงป่าเคียงไหล่กับเมียหลวงอย่างเปิดเผย ซึ่งผู้ตอบปัญหาชีวิตได้ชี้ให้เห็นผลกระทบต่อความสุขของครอบครัวคนอื่น ดังคำตอบของจินตนา 2 ในกรณีที่ว่า

"...จินตนา 2 ไม่มีวันเห็นด้วย หรือให้อภัยผู้ใดที่เอาตนเองเข้าไปแทรกกระหว่างกลางของครอบครัว เขาไม่ว่าจะเอาความรักมาอ้างก็ตาม เพราะอยากบอกว่า หากพูดเช่นนี้ให้หลอกเพียงคนเดียว แต่หลอกตนเองไม่ได้ย่ำถือความรักอมตะที่อ้างนั้น ที่จริงคือ ความเห็นแก่ตัวนั่นเอง..."¹

2.2 ประสบการณ์ในชีวิต

ด้วยวัยวุฒิ และคุณวุฒิที่ได้รับประสบการณ์ชีวิตเมื่อครั้งศึกษาต่างประเทศ ทำให้ จินตนา 2 นำเอาประสบการณ์ในชีวิตมาประยุกต์ใช้ในการตอบปัญหาชีวิต ดังเช่น กรณีการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน จินตนา 2 ก็ไม่ชี้ว่าเป็นเรื่อง "ผิด" หรือ เป็นเรื่องที่น่าติเตียนแต่อย่างใด

2.3 ลักษณะของปัญหา

ในการตอบปัญหา จินตนา 2 ต้องอาศัยหลักทางจิตวิทยาประกอบ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการตอบปัญหากับลักษณะของปัญหา ซึ่งจะกล่าวต่อไป ดังนี้

¹ สตรีสาร ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 7 เมษายน 2528.

- ก. การให้คำแนะนำสำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไป ดังเช่น ปัญหาความรักของวัยรุ่น ปัญหาการศึกษา เป็นต้น
- ข. การเตือนสติสำหรับปัญหาที่สามารถปรองดองกันได้ โดยชี้ให้เห็นถึงผลเสียที่ตามมา ดังเช่น ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาความบาดหมางระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น
- ค. สนับสนุนความคิด และการตัดสินใจของผู้ปรึกษา เพื่อให้พวกเขาเกิดความเชื่อมั่นในการกระทำของตน ดังเช่น ปัญหาการไม่ยอมตกเป็นเมียน้อยใคร
- ง. คำเตือนผู้ให้ปรึกษาสำนึก และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ดังเช่น ปัญหาเมียน้อย ปัญหาหญิงนอกใจสามี เป็นต้น

3. องค์ประกอบที่กำหนดวิธีการตอบปัญหา

การศึกษาถึง แนวการตอบปัญหาของผู้ตอบปัญหาชีวิต ควรต้องศึกษาถึงองค์ประกอบพื้นฐานที่เป็นตัวกำหนดวิธีการตอบของจินตนา 2 โดยอาศัยหลักเกณฑ์วิเคราะห์ลักษณะการประกอบอาชีพการสื่อสารมวลชน (Occupations in Communication) ดังนี้

3.1 ภูมิหลังทางสังคมของผู้ตอบปัญหาชีวิต (Social Background) จะส่งผลต่อความคิด ทักษะคติของผู้ตอบปัญหาชีวิต ดังจะพิจารณาใน 2 ประเด็น ดังนี้

- ก. ภูมิหลังของระดับชั้นของสังคม (Social-Class Backgrounds)
ระดับชั้นของในสังคมของผู้ประกอบอาชีพอาจเป็นตัวบ่งชี้ถึงทัศนคติ ค่านิยม ของผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งจะนำมาพิจารณาภูมิหลังของระดับชั้นนั้นของจินตนา 2 ว่าเป็นคนในระดับชั้นนี้กลาง

ที่ได้รับ การศึกษาสูงทั้งในและต่างประเทศ จินตนา 2 อยู่ในแวดวงของนักวิชาการจนได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปว่า "เป็นนักวิชาการ เป็นนักภาษาศาสตร์ที่รอบรู้และมีความสามารถ"¹ การที่จินตนา 2 อยู่ในแวดวง วิชาการทำให้สามารถมองปัญหาได้ลึกซึ้ง

ข. ความสำเร็จของการศึกษา (Education Achievements)

ความสำเร็จของการศึกษามีความสัมพันธ์กับโลกทัศน์ของผู้ตอบปัญหาชีวิต โดยพิจารณาจากภูมิหลังการศึกษาของจินตนา 2 พบว่า ประสบความสำเร็จทั้งการศึกษภายใน และภายนอกประเทศ ดังปรากฏในนิพนธ์สารผู้หญิง ดังนี้

"...เข้าศึกษาที่โรงเรียนสายปัญญาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากนั้นก็เข้าเป็นน้องใหม่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งศึกษาได้เพียงชั้นปีที่ 2 เท่านั้น...ท่านก็สอบชิงทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาต่อที่ประเทศฝรั่งเศส ช่วงนั้นนับเป็นกำไรชีวิตแก่ท่านมากมาย เพราะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 พอดี...ต้องเรียนรู้จักรกล-อดออม ประหยัด ช่วยเหลือผู้อื่นและตนเอง ต่อมาท่านก็ได้ถูกส่งให้ไปศึกษาที่แคนาดาในมลรัฐควิเบก และเมื่อจบการศึกษาแล้วก็ไปเรียนในระดับปริญญาโททางวิชาหนังสือพิมพ์กับภาษาที่มหาวิทยาลัยจอร์จ วอชิงตัน..."²

จากการที่ได้รับการศึกษา และประสบการณ์ชีวิตทั้งภายในและภายนอกประเทศทำให้โลกทัศน์ของจินตนา 2 กว้างไกลกว่าคนในรุ่นเดียวกันสมัยนั้น ซึ่งพิจารณาได้จาก การตอบปัญหาของจินตนา 2 ต่อกรณี "พรหมจรรย์" ซึ่งจินตนา 2 ไม่ให้ความสำคัญแก่ ค่านิยมนี้มากเกินไป โดยแนะนำให้ผู้ปรึกษาดำเนินถึงปัจจุบัน และอนาคตมากกว่าที่จะจมอยู่กับอดีต

¹ ผู้หญิง ปีที่ 6 ฉบับที่ 90 ปักษ์แรก เดือนพฤษภาคม 2532.

² เรื่องเดียวกัน.